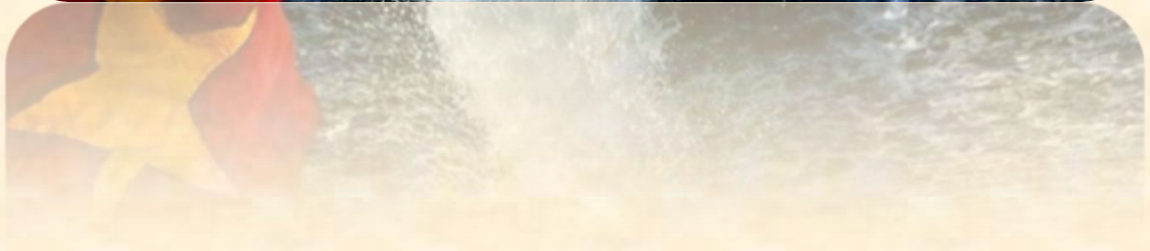

**BẢN TIN NGÀY
NGHIÊN CỨU BIỂN ĐÔNG**
(Cập nhật 1/9/2020)

Tình hình nổi bật

Thứ trưởng Ngoại giao Mỹ Stephen Biegun ngày 31/8 cho biết Mỹ đang muốn chính thức hoá hợp tác quốc phòng với 3 quốc gia Ấn Độ Dương-Thái Bình Dương là Ấn Độ, Nhật và Úc theo mô hình gần tương tự như NATO. Mục tiêu của chính quyền Mỹ là giúp nhóm 4 quốc gia thuộc Bộ Tứ và các nước khác tại khu vực phối hợp cùng nhau để tạo thành bức tường thành chống “thách thức tiềm tàng từ Trung Quốc” và “xây dựng một khối các quốc gia cùng chung giá trị và lợi ích, theo cách thức có thể thu hút nhiều hơn các quốc gia ở Ấn Độ Dương-Thái Bình Dương và thậm chí ở các nơi khác trên thế giới tham gia...” mục tiêu cuối cùng là liên kết các quốc gia theo một cách thức có cấu trúc hơn.

Tổng thống Indonesia Jokowi ngày 31/8 điện đàm với Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình nhân dịp kỷ niệm 70 năm quan hệ song phương, bày tỏ hy vọng về mối quan hệ mới quan hệ và hợp tác giữa hai nước có thể phát triển mạnh mẽ và cùng có lợi hơn. Bên cạnh đó, ông Jokowi khẳng định hợp tác kinh tế không nên dừng lại bất kể đại dịch covid-19 và việc bố trí đi lại giữa hai nước vào ngày 21/8 đã tạo điều kiện cho điều đó. Ông Jokowi cũng cảm ơn Chủ tịch Tập về việc Trung Quốc đầu tư mạnh mẽ vào Indonesia và đánh giá cao nỗ lực của Trung Quốc trong việc tăng cường hợp tác y tế chiến lược.

Tàu khu trục USS Halsey (DDG-97) của Mỹ ngày 30/8 đi qua eo biển Đài Loan trong bối cảnh Mỹ đang gia tăng áp lực đối với Trung Quốc. Đây là lần thứ hai trong cùng tháng 8 tàu Mỹ thực hiện quá cảnh theo thường lệ (routined transit) qua khu vực này.

Ngoại trưởng Trung Quốc Vương Nghị ngày 30/8 phát biểu tại Viện Nghiên cứu Quan hệ Quốc tế Pháp, nêu 3 quan điểm về cạnh tranh Mỹ Trung: (i) Bản chất mâu thuẫn và cạnh tranh Mỹ - Trung không phải là cạnh tranh quyền lực, không phải cạnh tranh vị thế và cũng không phải là cạnh tranh chế độ xã hội mà là cạnh tranh về kiên trì chủ nghĩa đa phương hay chủ nghĩa đơn phương, dẫn dắt hợp tác cùng có lợi hay cạnh tranh diệt trừ lẫn nhau, tin tưởng rằng các nước trên thế giới đều thấy rõ rằng Mỹ hiện đang đứng sai bên trong tiến trình lịch sử; (ii) Ngoại giao hiện tại của Mỹ chỉ có cảm vận đơn phương và công kích bôi nhọ; (iii) Cánh cửa đối thoại Trung - Mỹ vẫn đang rộng mở, Trung Quốc mong muốn trao đổi ý kiến sâu hơn với Mỹ trong các vấn đề cùng quan tâm trong mọi thời điểm.

Người phát ngôn Bộ Ngoại giao Trung Quốc Triệu Lập Kiên ngày 28/8 phản ứng lại cáo buộc của Mỹ về việc Trung Quốc bắn tên lửa đến Biển Đông gây nguy cơ cho khu vực, cho rằng hoạt động huấn luyện của quân đội Trung Quốc tại quần

đảo Hoàng Sa ở Biển Đông là kế hoạch triển khai tại vùng biển gần bờ của quân đội Trung Quốc, không nhằm vào bất cứ quốc gia nào và không liên quan đến tranh chấp Biển Đông. Các luận điệu chỉ trích hành động trên đều không có căn cứ và không hợp lý.

Góc nhìn Quốc tế

+ *Đông Nam Á:*

TS. Marty Natalegawa (Cựu Ngoại trưởng Indonesia) ngày 29/8 trên Straitstime nói rằng đã đến lúc ASEAN thể hiện "vai trò trung tâm" bằng việc lên tiếng tập thể và rõ ràng về những mối đe dọa đối với hòa bình, an ninh và thịnh vượng của khu vực mà cạnh tranh Mỹ - Trung tạo ra và hành động mạnh mẽ hơn để ngăn chặn xung đột mở. Trước mắt, nhấn mạnh giải quyết hòa bình các tranh chấp và thiết lập "đường dây nóng" Trung Quốc-Mỹ-ASEAN có thể giảm căng thẳng và kiểm soát khả năng xảy ra khủng hoảng tại một số điểm nóng trong khu vực. Về lâu dài, một hiệp ước về việc không sử dụng vũ lực để giải quyết tranh chấp và năng lực quản lý khủng hoảng trong Hội nghị Cấp cao Đông Á (EAS) có thể được xây dựng để đối phó với các xung đột tiềm tàng một cách kịp thời và phù hợp. Bên cạnh đó, ASEAN cần cân bằng tất cả các động lực địa chính trị khác như các mối quan hệ Trung Quốc - Ấn Độ, Trung Quốc - Nhật Bản, Trung Quốc - Nga và Nga - Mỹ.

Aristyo Rizka Darmawagn (Đại học Indonesia) ngày 28/8 trên trang web của Viện Lowy (Úc) cho rằng Jakarta cần tỉnh táo trước các đề xuất của Trung Quốc ở Biển Đông. Lập trường rõ ràng của Indonesia rằng nước này không phải là một bên tranh chấp ở Biển Đông, và trên cơ sở UNCLOS không có bất kỳ sự phân định nào với Bắc Kinh. Do đó, không có cơ sở nào để Indonesia tham gia vào bất kỳ thỏa thuận phát triển chung nào với Trung Quốc. Nếu Indonesia đồng ý tham gia một đề xuất phát triển chung của Trung Quốc về Cơ quan Quản lý Tài nguyên Trường Sa (SRMA) thì Indonesia sẽ nhiều khả năng đánh mất quyền chủ quyền của mình ở bên trong EEZ của quần đảo Natuna.

+ *Châu Âu - Mỹ:*

Niall M. Gray (Đại học Glasgow) ngày 31/8 đánh giá Chính phủ Anh vẫn đang cân nhắc việc cử tàu sân bay tới Biển Đông trong năm 2021. Mặc dù Anh mong muốn triển khai lực lượng hải quân tại khu vực Châu Á-Thái Bình Dương, những động thái gần đây của Anh cho thấy nước này vẫn muốn duy trì quan hệ tốt đẹp với Trung Quốc. Bắc Kinh cũng mong muốn duy trì quan hệ tốt đẹp với London. Do đó, cả Trung Quốc và Anh cần tỉnh táo nếu hai bên muốn cùng theo đuổi các lợi ích của mình tại khu vực này.

Chuyên gia Greg Poling (CSIS, Mỹ) ngày 31/8 trả lời phỏng vấn Fox News nhận định Biển Đông là địa bàn thử nghiệm về mô hình luật lệ của thế giới trong thế kỷ 21. Một trong các lý do mà Mỹ để Trung Quốc làm nhiều điều phạm pháp ở Biển Đông là Mỹ chưa có biện pháp quân sự đối phó hiệu quả đối với việc Trung Quốc luôn giữ xung đột dưới mức chiến tranh. Và do đó, các biện pháp trừng phạt dài hạn về kinh tế và ngoại giao cần được Mỹ áp dụng với Trung Quốc ở Biển Đông như với các nước “phạm luật” khác hay các quốc gia thù địch khác như Iran, Bắc Triều Tiên hay Nga trong vấn đề Ukraina.

Greg Poling và Zack Cooper (CSIS, Mỹ) ngày 29/8 nhận định trừng phạt của Mỹ với Trung Quốc về vấn đề Biển Đông cho thấy Chính quyền Mỹ đang tìm kiếm cách thức để tương thích giữa phát ngôn và hành động trên thực tế của Mỹ trong vấn đề Biển Đông. Tuy nhiên, động thái này mang tính biểu tượng nhiều hơn là sự áp đặt cái giá phải trả. Các cá nhân bị hạn chế visa sẽ không bị ảnh hưởng nhiều khi họ không thể đi đến Mỹ; các công ty trong danh sách hạn chế cũng không ảnh hưởng nhiều do không nhập khẩu đầu vào nhiều từ Mỹ. Mỹ đã đúng đắn khi sử dụng biện pháp kinh tế nhưng động thái này có lẽ chỉ là bước khởi đầu và tiếp theo cần tính đến trừng phạt các công ty Trung Quốc trong các lĩnh vực nghề cá, du lịch, dầu khí, xây dựng có hoạt động trái phép trên EEZ của nước khác.

Biên tập: Nguyễn Nhật

@Viện Biển Đông - Học viện Ngoại giao

"Bản tin ngày Nghiên cứu Biển Đông" được soạn thảo từ các tài liệu công khai nhằm tổng hợp thông tin giúp bạn đọc. Các thông tin trong Bản tin không phản ánh quan điểm của Viện Biển Đông. Ban biên tập không chịu trách nhiệm đối với sự thay đổi về nội dung của tin gốc cũng như đường dẫn kèm theo đến các tin gốc.

Mọi ý kiến góp ý xin gửi về Viện Biển Đông - Học viện Ngoại giao, 69 Chùa Láng, Đống Đa, Hà Nội; email: scsi@dav.edu.vn.